

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
HISTÒRIA DE GRÈCIA I ROMA

Coordinació: BOUSO GARCIA, MONICA

Any acadèmic 2016-17

Informació general de l'assignatura

Denominació	HISTÒRIA DE GRÈCIA I ROMA			
Codi	100032			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història	1	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Història de l'Art	3	OPTATIVA	Només examen
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	1GG			
Crèdits teòrics	0			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	BOUSO GARCIA, MONICA			
Departament/s	HISTORIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60 hores presencials 90 hores no presencials			
Idioma/es d'impartició	Català Altres: Castellà, francès, anglès			

Professor/a (s/es)

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BOUSO GARCIA, MONICA	monicabouso@historia.udl.cat	6	Dilluns i Dimarts de 15 a 16h. Despatx 1.29

Informació complementària de l'assignatura

L'objectiu de l'assignatura és proporcionar a l'alumne una visió el més àmplia possible de l'evolució històrica del món clàssic, essencialment de Grècia i Roma, així com del conjunt dels components culturals de les diferents societats de l'arcaisme grec, època clàssica, període hel·lenístic, república romana, Alt Imperi i Baix Imperi. Es valoraran especialment les relacions amb la resta de pobles indoeuropeus i l'herència del món clàssic en la cultura europea.

- **Des del punt de vista dels continguts:**

Història de Grècia:

- Introducció històrica a la Grècia Micènica, a la Grècia Homèrica i arcaica, a la Grècia clàssica i a la Grècia Hel·lenística, així com als diferents continguts institucionals i culturals.

Història de Roma:

- Introducció històrica a la Roma primitiva, República Romana, Alt Imperi i Baix Imperi romans, així com als diferents continguts institucionals i culturals.
- **Des del punt de vista de les competències i habilitats, s'incidirà especialment, a més de les competències generals definides el Pla del Grau, en:**
- Proporcionar als alumnes l'orientació necessària per a conèixer els fets històrics i polítics i el seu context social i cultural a l'Antiguitat.
- Posar a l'alumne en contacte amb les fonts i proporcionar les eines per comprendre i comentar els continguts històrics i culturals dels textos antics, tant literaris, arqueològics i epigràfics, així com l'art i els monuments antics, de manera que puguin situar-los en el seu context històric.

Objectius acadèmics de l'assignatura

O1: Conèixer i utilitzar la terminologia i les diferents tècniques emprades en l'estudi de la història.

Ser capaç de cercar informació de fonts diverses des d'una perspectiva crítica.

O2: Assolir uns coneixements bàsics sobre els principals períodes històrics de la zona d'estudi i les seves característiques, així com conèixer les principals fonts per al seu estudi.

O3: Analitzar i reflexionar críticament sobre les fonts textuals, historiogràfiques, arqueològiques i la interpretació de mapes, gràfiques, etc.

O4: Desenvolupar la habilitat de gestionar la informació: capacitat d'anàlisi i síntesis: elaborar un discurs coherent i sintètic sobre els coneixements adquirits, alhora que un raonament crític. Utilitzar adequadament els termes tècnics i els conceptes claus tractats durant el curs.

Competències significatives

1) Introducció en la metodologia i terminologia històrica.

Conèixer i accedir als materials i eines de referència en la matèria: consultar i emprar correctament la bibliografia crítica fonamental amb l'ús de les eines bàsiques de recerca bibliogràfica.

2) Conèixer i contextualitzar les diferents cultures de l'antiga Grècia i Roma: saber situar els seus orígens i desenvolupament històric, així com una bona comprensió de les principals fonts per al seu estudi.

Comprendre els contextos en què s'originen i el dinamisme d'aspectes crucials com l'aparició de l'urbanisme, l'escriptura, l'estat, etc.

3) Familiaritzar-se amb les fonts primàries i la literatura més rellevant sobre el tema: anàlisi i reflexió crítica de les fonts (aportacions, problemàtiques, limitacions, etc.)

4) Exposar oralment i per escrit de forma organitzada i coherent els coneixements adquirits, així com la utilització adequada de la terminologia específica de la disciplina.

Continguts fonamentals de l'assignatura

BLOC I: GRÈCIA

Tema 1: INTRODUCCIÓ: Marc geogràfic i cronològic. Les Fonts. Metodologia. Terminologia. Història de la recerca (2 sessions)

Tema 2: L'EGEU DURANT L'EDAT DEL BRONZE (2 sessions)

2.1. La Civilització Ciclàdica

2.2. La Civilització Minoica

2.3. La Civilització Micènica

Tema 3: L'ÈPOCA FOSCA (1 sessió)

Tema 4: L'ÈPOCA ARCAICA (2 sessions)

Tema 5: L'ÈPOCA CLÀSSICA (3 sessions)

Tema 6: L'ÈPOCA HEL·LENÍSTICA (1 sessions)

Tema 7: SOCIETAT: Urbanisme, Institucions, Relacions exteriors (1 sessió)

Tema 8: ECONOMIA: Subsistència, Comerç, Moneda (1 sessió)

Tema 9: PRÀCTIQUES FUNERÀRIES I RELIGIOSES (1 sessió)

Tema 10: LITERATURA, ART, CIÈNCIA (1 sessió)

BLOC II: ROMA

Tema 1: INTRODUCCIÓ: Marc geogràfic i cronològic. Les Fonts. Metodologia. Terminologia. Història de la recerca (1 sessió)

Tema 2: L'EDAT DEL FERRO A LA PENÍNSULA ITÀLICA (2 sessions)

Tema 3: L'ÈPOCA ARCAICA (1 sessió)

Tema 4: LA REPÚBLICA (3 sessions)

Tema 5: L'IMPERI (3 sessions)

5.1. L'Alt Imperi

5.2. El Baix Imperi

Tema 6: LA DISSOLUCIÓ DE L'IMPERI (1 sessió)

Tema 7: SOCIETAT: Urbanisme, Institucions, Relacions exteriors (1 sessió)

Tema 8: ECONOMIA: Subsistència, Comerç, Moneda (1 sessió)

Tema 9: PRÀCTIQUES FUNERÀRIES I RELIGIOSES (1 sessió)

Tema 10: LITERATURA, ART, CIÈNCIA (1 sessió)

Eixos metodològics de l'assignatura

activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	o	G	HP*	HNP
Classe magistral (M)	Presentació dels temes, discussió col.lectiva de diverses fonts (textos, mapes, objectes, plànols, etc.)	1,2,3,4			
Seminaris (S)					
Pràctiques (P)	Es faran diverses pràctiques al llarg del curs sobre els continguts exposats a classe	1,2,3,4			
Treballs (T)	Dos treballs escrits. Un glossari	1,2,3,4			
Tutories (Tut)	Una tutoria obligatòria per preparar els treballs, així com tutories discrecionals				
Altres (AA)					
Avaluació (AV)*					
TOTAL				60	90

Sistema d'avaluació

mecanismes d'avaluació	codificació / descripció-criteris / tipologia TPD	O	Activitat	%
Assistència i participació (As)	Es valorarà positivament l'assistència i la participació activa a classe.	1,2,3,4		Influirà en la nota final
Taller d'avaluació (TA) (Examen)	Dues proves escrites	1,2,3,4		25 25
Informe (In) / Treballs (T)	Dos treballs escrits Un glossari	1,2,3,4		20 20 10

Altres (A)				
TOTAL				100

Bibliografia i recursos d'informació

General:

AAVV (1970-2001) *Cambridge Ancient History*. Cambridge: Cambridge University Press.

BOARDMAN, JOHN; GRIFFIN, JASPER; MURRAY, OSWYN, eds. (1986) *The Oxford history of the classical world*. Oxford: Oxford University Press.

CRAWFORD, MICHAEL, ed. (1986) *Fuentes para el estudio de la historia Antigua*, traducción de César Palma. Madrid: Taurus.

OWENS, E. J. (1991) *The City in the Greek and Roman world*. London and New York: Routledge.

Revistes:

American Journal of Archaeology (AJA)

Cambridge Archaeological Journal (CAJ)

Studi Micenei ed Egeo-Anatolici (SMEA)

Col.leccions de textos grecs i llatins:

Fundació Bernat metge (català)

Gredos (castellà)

Budé series (Collection des Universités de France= (Paris: Les Belles Lettres) (francès)

Loeb Classical Library (Harvard University Press) (anglès)

Oxford Classical Texts (Oxford University Press) (anglès)

online:

Lacus Curtius (<http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/home.html>)

Perseus Digital Library (www.perseus.tufts.edu/hopper/collections)

Grècia:

AUBET, M. EUGÈNIA (1994) *Tiro y las colonias fenicias de Occidente*. Barcelona: Ed. Crítica.

BINTLIFF, JOHN L. (2012) *The Complete archaeology of Greece: from hunter-gatherers to the 20th century AD*. Malden, MA: Chichester, West Sussex; Wiley-Blackwell.

BOARDMAN, JOHN (1999) *Los Griegos en ultramar: comercio y expansión colonial antes de la era clásica*. Madrid: Alianza.

BROWN, ANN (1994) *Arthur Evans and the Palace of Minos*. Oxford: Ashmolean Museum.

- DICKINSON, OLIVER (2000) *La Edad del Bronce Egea*. Madrid: Ed. Akal.
- CARTLEDGE, PAUL (2009) *Los Espartanos Una historia épica*. Barcelona: Ed. Ariel.
- FINLEY, MOSES I (1985) *El món d'Ulisses*. Barcelona: Editorial Empúries.
- FRENCH, ELIZABETH (2005) *Micenas Capital de Agamenón*. Barcelona: Edicions Bellaterra.
- GARCÍA GUAL, CARLOS (1992) *Introducción a la mitología griega*. Madrid: Alianza Editorial
- HERÒDOT (2000-2012) *Història*; introducció, text revisat, traducció i notes de Manuel Balasch (v. 1-2); text grec revisat, traducció i notes de Joaquim Gestí (v. 3-9). Barcelona: Fundació Bernat Metge. (Català i grec)
- HERÓDOTO (1977-1989) *Historia*, introducción de Francisco R. Adrados; traducción y notas de Carlos Schrader. Madrid: Gredos. (Castellà)
- HOMER (2005-2009) *Ilíada*, text grec revisat i apartat crític de Francesc J. Cuartero i Iborra; traducció de Montserrat Ros i Ribas; notes a la traducció i mapes de Joan Alberich i Mariné. Barcelona: Fundació Bernat Metge. (Català i grec)
- _____ (2010) *Odíssea*; text grec revisat i apartat crític de Francesc J. Cuartero i Iborra; traducció poètica de Carles Riba; notes a la traducció i mapes de Joan Alberich i Mariné. Barcelona: Fundació Bernat Metge. (Català i grec)
- HOMERO (2015) *Ilíada*, introducción, traducción y notas de E. Crespo; índice onomástico de M. Cuesta; revisión de C. García Gual. Barcelona: Gredos. (Castellà)
- _____ (2013) *Ilíada*; texto crítico, traducción y notas por Luis M. Macía Aparicio. Colección Alma mater. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas. (Castellà i grec)
- _____ (2015) *Odisea*; traducción de J.M. Pabón; índice onomástico de Ó. Martínez; prólogo de C. García Gual. Barcelona: Gredos. (Castellà)
- KAPLAN; MICHEL dir.; RICHER, NICOLAS coord. (2003) *El Mundo griego*. Granada: Universidad de Granada
- MOSSÉ, CLAUDE (1987) *Historia de una democracia: Atenas*. Madrid: Akal.
- OSBORNE, ROBIN (1998) *La formación de Grecia, 1200-479 a.C.* Barcelona: Crítica.
- RATTO, STEFANIA (2007) *Grecia*. Barcelona: Mondadori.
- RIDGWAY, DAVID (1997) *El Alba de la Magna Grecia. Pitecusa y las primeras colonias griegas de Occidente*. Barcelona: Ed. Crítica.
- SHIPLEY, GRAHAM (2001) *El mundo griego después de Alejandro 323-30 a.C.* Barcelona: Ed. Crítica.
- SNODGRASS, ANTHONY M. (1990) *Arqueología de Grecia: presente y futuro de una disciplina*. Barcelona: Crítica.
- TRÉZINY, HENRI, ed. (2010) *Greco et indigènes de la Catalogne à la mer Noire : actes des rencontres du programme européen Ramses 2 (2006-2008)*. Paris: Errance; Aix-en Provence: Centre Camille.
- TUCÍDIDES (1953-1982) *Història de la guerra del Peloponès*, text revisat i traducció de Jaume Berenguer Amenós. Barcelona: Fundació Bernat Metge. (Català i grec)
- _____ (2000) *Historia de la guerra del Peloponeso*; traducción y notas de Juan José Torres Esbarranch. Colección Biblioteca básica Gredos. Madrid: Gredos. (Castellà)
- VIDAL-NAQUET, PIERRE (2002) *El món d'Homer*. Barcelona: Editorial Empúries.
- VERNANT, JEAN-PIERRE (1991) *Mito y religión en la Grecia antigua*. Barcelona: Ariel.
- WHITLEY, JAMES (2001) *The Archaeology of Ancient Greece*. Cambridge World Archaeology. Cambridge: Cambridge University Press.

Roma

- ALFÖLDY, GÉZA (2012) *Nueva historia social de Roma*. Sevilla: Secretariado de Publicaciones, Universidad de Sevilla.
- AUGUSTO (1987) *Res gestæ. divi Augusti: autobiografía del Emperador Augusto*; edición por Guillermo Fatás, Manuel Martín-Bueno. Zaragoza: Universidad Popular: Ayuntamiento de Zaragoza.

- BEARD, MARY (2016) *SPQR : una historia de la antigua Roma*. Barcelona: Crítica.
- CORNELL, T.J. (1999) *Los Orígenes de Roma c. 1000-264 a.C. Italia y Roma de la Edad del Bronce a las guerras púnicas*. Barcelona: Crítica.
- GABUCCI, ADA (2006) *Roma*. Barcelona: Mondari.
- GNOLI, GHERARDO et VERNANT, JEAN-PIERRE, eds. (1982) *La Mort: les morts dans les sociétés anciennes*. Cambridge: Cambridge University Press.
- GOLDSWORTHY, ADRIAN KEITH (2002) *Las Guerras púnicas*. Barcelona: Ariel.
- JONES, PETER (2013) *Veni, vidi, vici. Hechos, personajes y curiosidades de la antigua Roma*. Barcelona: Ed. Crítica.
- KAPLAN; MICHEL dir.; RICHER, NICOLAS coord. (2003) *El Mundo romano*. Granada: Universidad de Granada
- LANCEL, SERGE (1994) *Cartago*. Barcelona : Crítica.
- LIVI, TIT, 59 AC-17 DC (2002-2011) *Ab urbe condita. Història de Roma*; introducció d'Antonio Fontán; text revisat, traducció i notes d'Antoni Cobos. Barcelona: Fundació Bernat Metge. (Català i llatí)
- LIVIO, TITO, 59 AC-17 DC. (1990) *Ab urbe condita. Historia de Roma desde su fundación*; introducción general de Ángel Sierra; traducción y notas de José Antonio Villar Vidal. Madrid: Gredos. (Castellà)
- MIRÓ VINAIXA, MÒNICA i ESPLUGA, XAVIER (2006) *La Literatura llatina*. Barcelona: UOC.
- MOMIGLIANO, ARNALDO (1989) *El Conflicto entre el paganismo y el cristianismo en el siglo IV*. Madrid: Alianza.
- OGILVIE, ROBERT MAXWELL (1995) *Los Romanos y sus dioses* [traductor: Álvaro Cabezas]. Madrid: Alianza Editorial.
- PLUTARC (1926-1946) *Vides paral·leles*; text i traducció de Carles Riba. Barcelona: Fundació Bernat Metge. (Català i grec)
- PLUTARCO (2001-20010) *Vidas paralelas*; introducción general, traducción y notas por Aurelio Pérez Jiménez. Col·lecció Biblioteca básica Gredos. Madrid: Gredos. (Castellà)
- ROLDÁN, JOSÉ MANUEL (1991) *Historia de Roma, Tomo I: La República Romana*. Madrid: Ed. Cátedra.
- ROLDÁN, JOSÉ MANUEL, BLÁZQUEZ, JOSÉ MARIA, DEL CASTILLO, ARCADIO (1999) *Historia de Roma, Tomo II: El Imperio Romano (Siglos I-III)*. Madrid: Ed. Cátedra.
- ROSTOVTSSEFF, MICHEL IVANOVIC (1976) *Historia económica y social del mundo helenístico*. Madrid: Espasa-Calpe (Oxford 1941)
- SUETONI, ca. 69-140 (1966-1971) *Vides dels dotze cèsars. De vita duodecim caesarum*; text revisat i traducció de Joaquim Icart. Barcelona: Fundació Bernat Metge. (Català)
- SUETONIO, ca. 69-140 (1992) *Vidas de los doce césares De vita Caesarum*; traducción y notas de Rosa Mª Agudo Cubas. Madrid: Gredos. (Castellà)
- TÀCIT, CORNELI (1930-) *Annales*; traducció de Ferran Soldevila. Barcelona: Fundació Bernat Metge. (Català)
- TÁCITO, CORNELIO (1979-1980) *Anales*; introducción, traducción y notas de José L. Moralejo. Madrid: Gredos. (Castellà)
- TORELLI, MARIO (1996) *Historia de los etruscos*. Barcelona: Ed. Crítica.